

Sygn. akt III Ca 536/15

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Tomasz Tatarczyk

Sędzia SO Anna Hajda (spr.)

SR (del.) Marcin Rak

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Syndyka Masy Upadłości M. S. (1) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą (...) w W. przeciwko T. K.

o wydanie

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 31 października 2014 r., sygn. akt I C 1243/13

**1. oddala apelację;**

**2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1.200 (tysiąc dwieście) złotych z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSR (del.) Marcin Rak SSO Tomasz Tatarczyk SSO Anna Hajda

## UZASADNIENIE

Powód wniósł o nakazanie pozwanemu wydania mu samochodu marki V. (...) nr rej. (...). Ewentualnie w przypadku oddalenia roszczenia domagał się zasądzenia od pozwanego 35.000 zł z ustawowymi odsetkami za okres od wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że 5 kwietnia 2012r. Sąd Rejonowy w Gliwicach ogłosił upadłość M. S. (1) z możliwością zawarcia układu. W dniu 21 czerwca 2012r. odebrano M. S. (1) zarząd własny masą upadłości ustanawiając powoda zarządcą masy upadłości. Następnie 12 lipca 2012r. zmieniono postanowienie o ogłoszeniu upadłości na upadłość obejmującą likwidację majątku i ustanowiono powoda syndykiem masy upadłości. W związku z faktem niewydania syndykowi całości majątku wobec upadłego skierowano do Sądu akt oskarżenia. Syndyk wskazał, że 12 listopada 2012r. upadły zbył na rzecz pozwanego samochód marki V. (...) nr rej. (...). W ocenie powoda zbycie pojazdu było nieważne, gdyż wskutek ogłoszenia upadłości M. S. (1) utracił prawo do zarządzania składnikami majątku, który stał się masą upadłości. Obowiązujące przepisy prawa wyłączają możliwość przyznania ochrony kontrahentowi upadłego, a tym samym brak możliwości nabycia w dobrej wierze od upadłego mienia należącego do masy upadłości. Z ostrożności

procesowej powód podniósł, że w sprawie nie sposób przypisać pozwanemu dobrej wiary, gdyż nie dołożył należytej staranności w celu ustalenia, czy upadły dysponował prawem rozporządzania samochodem.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu podnosił, że upadły nie był właścicielem pojazdu w dniu 12 listopada 2012r. Podał, że we wrześniu 2009r. M. S. (1) zawarł z M. M. (1) umowę sprzedaży pojazdu będącego przedmiotem postępowania. Zdaniem pozwanego marek M. począwszy od września 2009r. użytkował samochód i dokonywał na niego nakładów. Nie uzupełnił zaś danych na umowie w celu zaoszczędzenia na podatku od czynności cywilnoprawnych oraz opłatach związanych z koniecznością przerejestrowania pojazdu.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 31 października 2014r. Sąd Rejonowy oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie powyższe zapadło przy ustaleniu, że M. S. (1) był właścicielem pojazdu marki V. (...) nr rej. (...). Samochód ten latem 2009r. uległ uszkodzeniu podczas kolizji drogowej. Brat M. S. (1) we wrześniu 2009r. skontaktował go z M. M. (1) i p. pertraktacjach strony zawarły ustną umowę sprzedaży samochodu za cenę 40.000 zł. Zapłata została przekazana w kilku ratach, a M. S. (1) wydał kupującemu wszystkie dokumenty związane z pojazdem oraz kluczyki. Po otrzymaniu ostatniej raty ceny M. S. (1) podpisał również blankiet umowy sprzedaży pojazdu i zobowiązał kupującego do uzupełnienia i podpisania dokumentu. Sąd ustalił również, że M. M. (3) poniósł koszty naprawy uszkodzonego pojazdu, otrzymał też fakturę za naprawę na swoje nazwisko. To on używał pojazdu, dokonywał przeglądów technicznych, napraw, opłacał OC, użyczał innym osobom.

Sąd ustalił nadto, że w dniu 5 kwietnia 2012r. Sąd Rejonowy w Gliwicach ogłosił upadłość M. S. (1) z możliwością zawarcia układu. Następnie 21 czerwca 2012r. odebrał mu zarząd własny masa upadłości i ustanowił powoda zarządcą. W dniu 12 lipca 2012r. Sąd Rejonowy w Gliwicach zmienił swoje postanowienie o ogłoszeniu upadłości z możliwością zawarcia układu na postanowienie o ogłoszeniu upadłości obejmującej likwidację majątku i ustanowił powoda syndykiem masy upadłości.

Pozwany, zainteresowany kupnem pojazdu, kilkakrotnie w komisie pytał czy właścicielem samochodu jest M. M. (1) i za każdym razem uzyskiwał odpowiedź twierdzącą. Sąd ustalił również, że strony zamierzały zawrzeć jeszcze dwie inne umowy sprzedaży pojazdów. Wszystkie trzy umowy kupna sprzedaży pojazdów zostały sporządzone przez prowadzącego komis M. M. (1). Pozwany nie zauważył, że na jednej z nich, dotyczącej samochodu V. (...) nr rej. (...) M. M. (1) wpisał dane innego sprzedającego. W karcie pojazdu widniała informacja, że samochód jest własnością banku. W związku z powyższym pozwany miał problemy z jego przerejestrowaniem. Dowiedział się wówczas, że pojazd został sprzedany przez M. S. (1) dawno temu i że nie został przerejestrowany na M. M. (1).

Sąd ustalił również, że wobec M. M. (1) toczy się przed Sądem Rejonowym w Wodzisławiu - (...) postępowanie karne w sprawie sygn. II K 213/14. Prowadzący komis został oskarżony o to, że w dniu 12 listopada 2012r. w W. wypełnił blankiet w postaci umowy kupna – sprzedaży pojazdu marki V. (...) nr rej. (...) podpisanej przez M. S. (1) niezgodnie z wolą podpisanego, przez umieszczenie na niej danych T. K. jako kupującego pojazd, a następnie takiej umowy użył przekazując ją T. K., przy czym wolą podpisanego M. S. (1) było umieszczenie danych M. M. (1) jako osoby kupującej, tj. o przestępstwo z art. 270 § 2 kk.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd pierwszej instancji doszedł do przekonania, że roszczenie powoda nie zasługiwało na uwzględnienie, bowiem pozwany nie zawarł umowy sprzedaży pojazdu z upadłym M. S. (1), lecz z M. M. (1). Umowa sprzedaży pojazdu marki V. (...) nr rej. (...), wobec zgodnych oświadczeń stron, uiszczenia ceny i wydania przedmiotu umowy została zawarta skutecznie, a tym samym brak było podstaw do nakazania pozwanemu wydania samochodu, jako że nie wszedł on do masy upadłości. O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 98 obciążając nimi stronę przegrywającą.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł powód zaskarżając orzeczenie w całości. Zarzucił naruszenie przepisów postępowania, a to: art. 227 kpc w zw. z art. 245 kpc przez jego niezastosowanie i pominięcie wykazanej okoliczności

zawarcia umowy sprzedaży pojazdu marki V. między M. S. (1) a pozwanym T. K.; art. 233 kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów przez nieuzasadnione pominięcie niektórych okoliczności wynikających z zeznań świadków potwierdzających fakt oddania do dyspozycji pojazdu M. M. (1) do czasu jego sprzedaży po znalezieniu nabywcy. Powód wywodził, że M. S. (1) przekazał M. M. (1) egzemplarz umowy podpisanej in blanco, która ten miał wypełnić po znalezieniu kupca. Nadto powód zarzucił naruszenie art. 6 kc w zw. z art. 232 kpc przez przyjęcie, że pozwany wykazał, iż nabył pojazd o innej osobie i w innej dacie niż wynika to z umowy kupna sprzedaży z dnia 12 listopada 2012r. Powód zarzucał, że Sąd Rejonowy dokonał błędnych ustaleń przyjmując, że w rzeczywistości doszło do zawarcia dwóch umów ustnych: pierwszej między M. S. (1) i M. M. (1) oraz kolejnej między M. M. (1) i pozwanym. W konsekwencji zdaniem powoda doszło do naruszenia przepisów prawa materialnego, a to: art. 65 § 1 i 2 kc przez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że między M. S. (1), a M. M. (1) doszło do zawarcia umowy sprzedaży pojazdu mechanicznego jeszcze w 2009r., gdy tymczasem między stronami doszło do zawarcia umowy nienazwanej, na podstawie której M. M. (1) miał użytkować samochód i znaleźć dla niego nabywcę, o czym w ocenie powoda świadczy przekazanie umowy in blanco w celu wypełnienia danych nabywcy; art. 61 kc przez jego niezastosowanie w sprawie. Powód wskazał, że zgodnie z powołanym przepisem oświadczenie woli jest złożone innej osobie z chwilą, gdy mógł zapoznać się z jego treścią. Tym samym oświadczenie woli M. S. (1) wyrażone w blankiecie umowy dotarło do pozwanego T. Kowalskiego w dniu 12 listopada 2012r. i należy uznać, że w tym dniu została podpisana umowa. Nadto powód zarzucił naruszenie art. 353<sup>1</sup> kc przez jego niezastosowanie oraz art. 535 kc przez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że skoro już w 2009r. między M. S. (1) a M. M. (1) doszło do przekazania kwoty pieniężnej oraz fizycznego przekazania samochodu, to jest to równoznaczne z zawarciem umowy sprzedaży, na podstawie której pojazd mechaniczny przestał być własnością M. S. (1) i stał się własnością M. M. (1). W ocenie powoda Sąd naruszył także art. 75 ust. 1 w zw. z art. 77 ust. 1 prawa upadłościowego i naprawczego oraz art. 405 kc i art. 410 kc przez jego niezastosowanie i przyjęcie, że pozwany nie ma obowiązku wydania przedmiotowego samochodu do masy upadłości M. S. (1). W oparciu o tak podniesione zarzuty powód domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i uwzględnienia powództwa w całości. Ewentualnie wnosił o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji z uwagi na nierozpoznanie istoty sprawy. Nadto powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych.

Pozwany wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przewidzianych.

### ***Sąd Okręgowy zważył, co następuje:***

Apelacja powoda nie mogła odnieść skutku.

Podkreślenia wymaga, iż ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd Rejonowy i przyjęte za podstawę rozstrzygnięcia są prawidłowe i w pełni znajdują potwierdzenie w zgromadzonych dowodach. Zostały one poddane wnikliwej ocenie, zgodnej z wypływającymi z treści art. 233 kpc dyrektywami. Z tych to przyczyn Sąd Okręgowy podzielił je i przyjął za własne. W sposób prawidłowy przytoczono również przepis prawa.

Niezależnie od tego, że w pełnym zakresie należało podzielić zarówno ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, jak i rozważania prawne, Sąd Odwoławczy dostrzegł konieczność uzupełnienia postępowania dowodowego w niewielkim zakresie. W tym celu Sąd Okręgowy dopuścił dowód z prawomocnego wyroku karnego zapadłego w sprawie sygn. II K 213/14 Sadu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim, z którego to orzeczenia wynika, że M. M. (1) został uznany za winnego tego, że w dniu 12 listopada 2012r. w W. wypełnił blankiet w postaci umowy kupna – sprzedaży pojazdu marki V. (...) nr rej. (...) podpisanej przez M. S. (1) niezgodnie z wolą podpisanego, przez umieszczenie na niej danych T. K. jako kupującego pojazd, a następnie takiej umowy użył przekazując ja T. K., przy czym wolą podpisanego M. S. (1) było umieszczenie danych M. M. (1) jako osoby kupującej, tj. o przestępstwo z art. 270 § 2 kk.

Zgodnie z treścią art. 11 zd. 1 kpc ustalenia wydanego w postępowaniu karnym prawomocnego wyroku skazującego, co do popełnienia przestępstwa, wiążą Sąd w postępowaniu cywilnym. Sąd cywilny związany jest zatem ustaleniami dotyczącymi popełnienia przestępstwa - a więc okolicznościami składającymi się na jego stan faktyczny, czyli osobą

sprawcy, przedmiotem przestępstwa oraz czynem przypisanym oskarżonemu - które znajdują się w sentencji wyroku. Oznacza to, że sąd - rozpoznając sprawę cywilną - musi przyjąć, że skazany popełnił przestępstwo przypisane mu wyrokiem karnym (wyrok SN z dnia 14 kwietnia 1977 r., IV PR 63/77, LEX nr 7928).

Mając powyższe na uwadze wszelkie rozważania na temat tego, czy świadek M. M. (1) był jedynie pośrednikiem przy zawieraniu umowy kupna sprzedaży pojazdu marki V. (...) nr rej. (...), czy występował jako osoba sprzedająca samochód stają się bezprzedmiotowe. Okoliczność ta została bowiem jednoznacznie ustalona prawomocnym wyrokiem skazującym i jak wskazano wiąże Sąd cywilny.

Niezależnie od poczynionych rozważań podkreślić jednak należy, że również w ocenie Sądu Okręgowego w 2009 roku doszło między powodem a M. M. (1) do zawarcia umowy sprzedaży pojazdu marki V. (...) nr rej. (...). W pierwszej kolejności podkreślić należy, że umowa sprzedaży nie wymaga dla swej ważności i skuteczności formy pisemnej. A zatem może być zawarta ustnie między stronami, z czym mieliśmy do czynienia w niniejszej sprawie. Po wtóre zgodnie z art. 535 § 1 kc przez umowę sprzedaży sprzedawca zobowiązuje się przenieść na kupującego własność rzeczy i wydać mu rzecz, a kupujący zobowiązuje się rzecz odebrać i zapłacić sprzedawcy cenę. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika niezbicie, że powód i M. M. (1) ustalili cenę pojazdu, którą następnie właściciel komisji uścił w trzech ratach. Doszło także do wydania przedmiotu umowy sprzedaży kupującemu, który następnie dysponował przedmiotowym samochodem, jak właściciel. Ponościł wszelkie wydatki związane z jego utrzymaniem, opłacał składki na ubezpieczenie, użyczał osobom trzecim. W materiale dowodowym brak dowodów, które mogłyby świadczyć o tym, że M. M. (1) był jedynie pośrednikiem, bądź dzierżycielem pojazdu. Nic nie wskazuje również na to by M. S. (2) uważał, że samochód w dalszym ciągu pozostaje jego własnością. W tej sytuacji wszelkie zarzuty naruszenia prawa materialnego należało uznać za bezzasadne.

Nie sposób również przyjąć, że Sąd pierwszej instancji dopuścił się obrazy art. 233 kpc. Zwrócić należy uwagę, że ramy swobodnej oceny dowodów wyznaczone są wymogami prawa procesowego, doświadczeniem życiowym oraz regułami logicznego myślenia, według których Sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 sierpnia 2012r. III AUa 620/12). Stawiając zarzut naruszenia art. 233 § 1 kpc należy wykazać, że Sąd uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Z tych względów za niewystarczające należy uznać przekonanie strony o innej niż przyjęta przez Sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i o ich odmiennej ocenie niż ocena dokonana przez Sąd (Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyrokach: z dnia 1 marca 2012r. I ACa 111/12; z dnia 3 lutego 2012r., I ACa 1407/11). Jeżeli zatem Sąd, ze zgromadzonego materiału dowodowego, wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena Sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 lutego 2012r.; I ACa 1404/11).

W apelacji powód zarzuca Sądowi naruszenie art. 233 kpc wywodząc, że pojazd został jedynie oddany do dyspozycji M. M. (1) do czasu jego sprzedaży po znalezieniu nabywcy. W świetle powyższych rozważań nie sposób uznać rozważań Sadu Rejonowego w tym zakresie za błędne. Wręcz przeciwnie Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, zarówno co do kupna pojazdu, jak i tego, że pozwany nabył pojazd nie od upadłego ale od M. M. (1).

***Skoro zatem orzeczenie Sądu pierwszej instancji zasługuje na akceptację, apelację powoda oddalono, stosownie do art. 385 kpc. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 i § 3 kpc. Złożyły się na nie wynagrodzenie dla pełnomocnika pozwanego wyliczone w oparciu o treść art. § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 461 j.t.).***

SSR (del.) Marcin Rak SSO Tomasz Tatarczyk SSO Anna Hajda